

Kieg. Kiegészítő

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy hóra. 1 kor. Egy hóra. 1 kor. 50 Hll Negyedévre 3 Negyedévre 4 50 .		Felelős szerkesztő: Dr. HEGEDŰS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRÖNÖVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piac-utca 49. szám.
---	--	--	--

Allami rendőrséget.

Debrecen, január 12.

Debrecen város tanácsa a napokban foglalkozott a belügyminiszternek ama leiratával, amely kísérelt volt az egymillió városi segélyből Debrecennek jutott 7500 koronás államsegélynek. Érthető megdöbbenéssel vette tudomásul a tanács a 7500 koronás államalalmazna megérkezését s ugyancsak erős hangon tiltakozott az ellen, hogy azokat a terhes, költséges szolgálatokat, amelyeket az állam hártott a város nyakába, ilyen semiségekkel viszonzza és honorálja az állam. Tudjuk, hogy az az összeg, amelyet Debrecen városa az állami funkciók teljesítésére fordít, meghaladja a 400000 koronát, ami a pótdadó mai megállapítása szerint 28.57 százalék pótdadót jelent. Azt is tudjuk, hogy Debrecen városát most milyen mohó sietséggel löki előre a haladás kényszere és ez milyen erősen veszi igénybe Debrecennek minden anyagi erejét.

Mindezeket tudva, állítjuk, hogy helyes és okos volt az indítvány, amely azt célozza, hogy írja össze s terjessze Debrecen a kormány elé, hogy milyen horribilis összeget fordít állami funkciókra a város. Ismételjük, -- hogy az indítvány eddig igen helyes volt. -- Kevésbé tartjuk azonban szerencsésnek az indítvány másik részét, amelynek az az intenciója, hogy e kimutatott összeget egészben, vagy arányos részben térítse meg az állam a segély fölhasználásával, vagy más-

ként. Nem szerencsés ez a része az indítványnak azért, mert a megtérítés lehetőségét maga az indítványozó, de maga Debrecen városa sem hiszi, és reméli komolyan és alaposan. Éppen azért szerencsésőbb formának tartanók. ha a város konkrét, kivihetőbb és alapos reménnyel kecsegtető kívánsággal, vagy mondjuk követeléssel lépne a kormány elé. E konkrét kívánság tárgya pedig nem lehet más, mint a rendőrség államosítása.

A rendőrség főtartása ma Debrecen városának olyan összegbe kerül, amely az évi költségvetésnek egyik legnagyobb tétele. -- Funkciója pedig állami s a kötelesség, amelylyel a város fentartja, átruházott.

A rendőrség államosításának kérdése is már teljesen megérett arra, hogy végrehajtsák, mert kétségtelen, hogy a lefolytatott tárgyalások, amelyek s az a hatalmas előmunkálat, amelyet a legutóbbi esztendőben a belügyminiszteriumban a rendőrségek államosítása érdekében végeztek, a kérdést annyira előkészítették, hogy annak végrehajtását okvetlenül meg lehet kezdeni.

Az is bizonyos, hogy egy modern fejlődő város megkívánja, hogy rendőrsége is azon a nívón legyen, amelyet csak az államrendőrség tud elérni és amely egy modern város keretei közé méltán illeszkedhetik belé. -- Nem a mai rendőrségünk lebecsülése akar lenni az, ha mi az államrendőrséget a mai városi rendőrség fölé emeljük, de meg fogja engedni a mi rendőrségünk is, hogy mai szervezete, rendszere, s azok az eszközök, ame-

lyek rendelkezésére állanak a rendőrség vezetőségének, kizárják azt, hogy egyenrangú lehessen az államrendőrséggel.

A rendőrség államosításának tehát Debrecen fejlődésében igazán rendkívüli jelentősége van. Modern várossá tényleg csak akkor képzelhető el, ha olyan rendőrsége van amely minden helyi érdekektől függetlenül, kitűnő dotáció mellett, teljes szervezettel teljesítheti igen fontos hivatását. Ez pedig másképp, mint állami organizáció keretében el sem képzelhető. A rendőrség tisztikarának is a legszebb álmái közé tartozik az államosítás: nos, a város polgársága is szomjazik ez után, anélkül, hogy távolról is bántanók a mai rendőrséget: elmondhatjuk, hogy az államosítással járó rendszer, újabb intézkedések, személyzeti beosztás olyan közbiztonsági viszonyokkal kecsegtet bennünket, amiben ma nem is részesedhetünk.

Az államosítással pedig megszabadul Debrecen városa egy óriási tehertől. Kétségtelen ugyan, hogy a dologi kiadások terhehez valamivel azután is hozzá kell járulnia a városnak, de ez a valami meg sem közelítheti a mai horribilis terheket.

Ebben a rendőrség államosításában látjuk mi azt az ellenértéket, amelyet az állam a teljesített nagy állami szolgálatokért leginkább nyújthat s amely minden államsegély helyett legmegfelelőbb rekompenzáció volna. Maradna még ezután is elég állami teher a város nyakán, de valamit mégis nyerne.

Amikor tehát a közgyűlés elfogadja a

Frakk, klakk, lakk.

— Farsang idején egy nyirkos, ködös vasárnap délutánján tényleg eléggé érdekes kérdésen vitakoztak — vegyült bele a fekete kávé mellett társalkodók fejtegetésébe az egyik jelenlevő — amikor azon a rég megoldásra váró kérdésen iparkodtak egyet lendíteni, hogy miféle magyar szók fednék legjobban a frakk, klakk és lakk kifejezéseket.

— Ne is erőltessük meg magunkat tulajdonoson a gondolkodásban — mondá egy másik — hisz itt van köztünk a magyar nyelvnek egy évek óta lelkes tanára, majd segít ő rövidesen a bajunkon. Pompásan vezeti növendékeit a helyesírás gyakorlati tanításában amikor például így szoktatja agyukat a helyes utra, hogy két lábán áll, két fülle hall és két szárnynyal száll a madár, vagyis itt az igéket mindig két végső betűvel kell írni. Aki ezt kitalálta, az bizonyára tud az idegen szavakra helyes magyar kifejezést.

— Bár gunyosan aposztrofáltál — szolt a magyar nyelv tanára — mégis iparkodom rövidesen megfelelni a kérdésre. A frakk latin eredetű szó. Foccus, illetve foculus volt a régi neve, ami bolyhos szövetet jelent. A főuri előkelőségek a XVIII. században fecskefark alakú bolyhos kabátot hordtak, amikor kilovagoltak és ennek két végét odakötötték a ló farkához. Ezt a ruhát aztán utóbb estélyekre hordták szines szövetből, rész. esetleg aranygombokkal. Csak a múlt század 40-es éveiben kezdték kizárólag fekete szövetből készíteni a frakkot. Nos hát én a frakk ma-

gyaras kifejezését esti vagy bálfi férfi kabát elnevezésben találnám. A klakk francia eredetű és annyit jelent, mint összenyomható kalap. Ha nagyon értelmesek akarunk lenni, azt mondhatjuk: összenyomható köcsögkalap. A lakk magyarul lakka, lakkmezga, esetleg fénymáz. Ezzel persze nem fedjük a fogalmat, ha lakkcipőre gondolunk, mint a most felvetett esetben. Tehát ilyenkor a lakkfényes bőrcipővel volna kifejezhető.

— Gyönyörű megoldás, — jegyezte meg nevetve a társaság egyik tagja. — Tehát a mikor kimondják majd egy multság rendezői, hogy kötelező a frakk, klakk, lakk, akkor azt kell írniok: bálfi férfi kabát, összenyomható köcsögkalap és fényes bőrcipő. Barátom, ezzel a hosszadalmassággal nem fogod kipusztítani az idegen szavakat. Hisz a nyelvek a kifejezésben a rövidséget keresik, ép ennek kell tulajdonitanunk, hogy az angolban az írott betűk felét elnyelik. Az élő, a megszólaló, az idővel takarékoskodó társalgási nyelv egyszerűen faképnél hagyta az elavult hosszadalmas írást.

— Ugyan hagyjátok az unalmas fejtegetéseket — szolt egy öreg ur. — Ötven éve használok a frakk, klakk és lakk kifejezéseket. Nektek se kell külön a következő ötven évre és utánunk a vízözön. A fogalmat kellőképp fedő szón nem szabad gondolkodni; annak hirtelen kell kipattannia az agyból, akkor lesz megfelelő.

Engedjétek meg egy frakk-, klakk- és lakk-esett elmondását, amely megfelel a hiteles valóságnak.

— Halljuk! Halljuk!

— A sógorasszonyomnak egyetlen fia volt. Örízte, kényezte, becézgette azzal a tulzott anyai szeretettel, amelylyel a legsikerültebb gyereket is ellehet rontani. Bizony nem az ő érdeme volt, hogy a gyerek mégis bevált. Elhalmozta ajándékokkal, részeltette minden kigondolható szórakozásban és csodás önfeláldozással ápolta, ha legcsekélyebb baja is akadt. A kölyök tíz éves korában kapott órát, tizenkét éves korában vitte a tánciskolába, tizenhárom éves sem volt még, elment vele utazni, világot látni. Tanított zongorázni, az iskolai tárgyak ismétlésére tanítót fogadott melléje, a barátait hetenkint többször meghívta uzsonnára és a fiatal urat naponta megkocsikáztatta. Szóval úgy nevelte a polgári sorban felnőtt gyermeket, mintha hercegi rangból származott volna. A kölyök tényleg szépen fejlődött és tizenhét éves korában olyan szál legény vált belőle, hogy a leányok kacsintva néztek rá, az anyák pedig irigyelték a sógorasszonytól. Büszkén szokta mondogatni: „Az én fiának nincsen párja, de nem is engedem elcsábítani semmiféle aszszonynép által”.

— Ezt persze az a fiatal ur hűségesen megtartotta — vágott közbe egy siheder legényke.

— Csak lassan a testtel. Várd meg a sórát. Már nem sokára megtudod a valót. A kölyök karácsonyra drága ajándékot kapott. Hiába, e régi mondások mindenkor fényesen beválnak. Kis gyermek kis gond, nagy gyermek nagy gond. Sógorném férje alig tudta fel-

fentebb jelzett okos indítványt, — úgy gondoljuk — az volna a leghelyesebb állásfoglalás, hogy az államsegélyek apró morzsái helyett ne nagyobb morzsácskákat, hanem valódi ellenértéket kérjen; a rendőrség államosítását.

Tisza István és Elek Pál.

A képviselőház ülése.

Az igazságügyi tárca költségvetésének általános vitája közben egy rövid, de erélyes felszólalásban Tisza István gróf visszautasította azokat a lehetetlen és nyilvánvalóan hazug híreket, amelyekben napok óta összekötetésbe hozták a nevét Elek Pál nevével és pedig olyan formában, hogy Tisza István gróf az általános választásokhoz Elek Páltól a kormány részére pénzt szerzett volna. A dolog ma ugy került felszínre, hogy a néppárt oldaláról egyik képviselő az igazságügyi tárca költségvetésének vitájában jónak látta ezt is felemlíteni.

A napirenden lévő javaslatnak általános vitája ma bejezést nyert s meg is kezdték a részletes tárgyalást.

Az ülés lefolyásáról tudósítónk a következőket jelenti:

Návay Lajos elnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést.

Az elnöki előterjesztések után a napirend szerint következett az igazságügyi tárca költségvetésének általános tárgyalása.

Csermák Ernő pártunkivüli függetlenségi volt az első szónok. Beszéde elején reflektált Juriga Nándor tegnapi beszédére, amely szerint itt a Házban ugyan ártatlanul hangzik el, de kifelé törvényeink ellen való izgatásra használják fel. A beszéd tendenciája ellen a leghatározottabban tiltakozik. Az igazságügyi kormány elegendően gondoskodik a nemzetiségek jogainak épségben tartásáról. Majd a tárca tételére térve át, ő is követeli a bírák és ügyészek fizetéseknek felemelését. Szükségesnek tartja, hogy a járásbíróknak gazdasági célokra általánvokat adjanak. A büntető eljárások lassúsága ellen kelt ki, azután is sürgette, hogy a felesleges sallangokat töröljék el. A bürokratizmus rengeteg kárt okoz az igazságszolgáltatásnak. Sürgeti a telekkönyvek gyors rendezését.

Simonyi-Semadam Sándor a néppárt nevében szólal fel és kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el. Foglalkozik a bűnesetek számával és statisztikai adatokat olvas fel

hajszolni azt a sok pénzt, ami erre a karácsonyra kellett. A fii ajándéka frakk, klakk és lakk volt, ami ma belekerül vagy 300 koronába, akkoriban száz forintért megkapható volt, csak hogy a pénz még kevesebb volt, mint napjainkban és így az akkori száz forint több volt tulajdonképpen a mai 300 koronánál.

Denique a fiúnak meg kellett kapnia a frakk, klakk és lakk adjusztirungot, mert már nem nyughatott az anyai hiúság, milyen lesz az ő fia a nagyvilági dressben. És az első szereplés ebben a pincérkihuzásban ünneplésséggel történt. A szülők páholyt vettek az Operában, a kölyök pedig külön helyet kapott a földszinten. Ott feszített a frakkjában, a lakkcipővel és a felvonások közben a fején felejtette a klakkot. Hadd lássák, hogy az is van.

A boldogságban áradó anva persze semmit sem látott a színpadon és semmit sem hallott a zenéből. Nézte, nézte, szünetlenül bámulta a fiát, miközben könyvekkel teltek meg a szeméi. Tudta avagy megérezte a szomorú valót, amely kegyetlen kézzel most elragadja tőle a fiát! Megsejtette a lesújtó változhatlan és kegyetlen igazságot, hogy ha férfi lett és így elrabolják majd mellőle, többé nem lesz kizárólag az övé! Csendes sirdogáll és csak olyankor mosolygott boldogan, ha egy s más ismerős meglátogatta a páholyban és gratulált szépséges fiához.

A fiatalok lelketlenek, nem törődnek az öregek szívfájdalmával. A természet rideg rendje úgy parancsolja, hogy a fiatalhoz vonzódjék és ez a kölyök a maga alamuszóságá-

arról, hogy milyen arányban áll a külföldi államokban történt bűnesetek száma a magyar országgal. A bűnvádi perrendtartás fogya tékosságairól beszél ezután és kéri e fogya tékosságnak az országgyűlés által való orvosolását. Felhívja a miniszter figyelmét arra, hogy Magyarországon az elmúlt évben a statisztika szerint 260 volt a család száma, hát ez egyenesen hihetetlen, mert ha tényleg így volna, azt hiszem ennek mindnyájan örülnénk azonban éppen az ellenkezőjét tudjuk a statisztika által megállapított adatoknak.

Sürgeti a pénzügyi reformokat, amelyekre szükség van. Mutatja ezt a Magyar Banknál és a Közutinál előfordult válság, amelybe Tisza István gróf is beleavatkozott, aki azért kívánta Elek Pál rehabilitációját, mert Elek Pálnál ő közvetítette a kormánynak a választásokhoz adott pénzek megszerzését. A költségvetést nem fogadja el.

Elnök az ülést tíz percre felfüggeszti. Szünet után

Horváth Gyula megerősíteni kívánja a bírói függetlenséget, követeli a protekció mellőzését, a nemzeti izgatásokkal szemben erélyesebb eljárást és a szerzői jognak a külföldön, különösen Amerikában való megvédését.

Elnök: Több szónok nem lévén a vitát bezárom. Következik a részletes tárgyalás.

Székely Ferenc igazságügyminiszter: Az igazságszolgáltatás kezelése kifogástalan. A járásbíróknak, törvényszékeknek és a tábláknál egyaránt, amely utóbbiak különben most megerősítést is kaptak. A Kuriánál emelkedtek a hátralékok, de ennek oka a kuriai bíráskodásban van. De reméli, hogy a petíciók elintézése után ezek is apadni fognak. A bírói függetlenséget egyáltalán nem akarja támadni. Ennek alapja az, hogy a bírói ítéletét szabadon, meggyőződése és lelkiismerete szerint hozza meg. Az áthelyezéseknél teljesen kizárja a politikai szempontokat. Az ügyvédi rendtartást megoldotta s reméli, hogy az év végén a teljes magánjogi kodex is megjelenhetik. Az ügyvédi vizsgáknál tett változtatás előnyeit majd csak tíz év múlva fogják megérezni. Védi a patronázs egyesületet és visszautasítja és helyteleníti Juriga szavait. Kéri a javaslat elfogadását.

Tisza István gróf személyes kérdésben szólal fel. Simonyi Semadam beszédében említette azt, amit már a lapok is irtak, hogy Elek Pál és a kormány közt ő közvetített egy pénzügyi dolgot. Ez teljes valótlan. Elek Pállal soha sem társadalmi sem pénzügyi érintkezésben nem volt. Minden erre vo-

ban felette korán pislogott a leánykákra, csak hogy értett az eltitkolás hamiskodásához. Szegény anyja mitsem sejtett a frakk, klakk és lakk beszerzésekor és még mikor dagadozó örömmel ment fia oldalán büszke önértéssel az Operába, nem gyanította, milyen szomorú lesz a hazatérés. Az utolsó felvonás alatt a kölyök feljött a páholyba bucsuzni a szüleitől. Az anyja kérlete, maradjon velük azon az estén, a frakk, klakk és lakk első szereplése öröme. De a fii kijelentette, hogy ennek nem lehet megtörténnie. Az ifjuság irgalmat nem ismerő cinikus önértésével megmondotta a valót.

Az anyja össze volt törve és nagyon-nagyon sokáig tartott, míg hozzá tudott szokni a gondolathoz, hogy fia többé nem egészen az övé.

Talán nem is kellene megmondanom, hogy az a kölyök a színházból egyenesen elment az új frakk, klakk és lakk parádéjával feszíteni a babája előtt, aki koristalány volt a kimult Népszínházban és az Orient-kávéházban várakozott rája.

Öreg fejemmel sokszor gondoltam ennek a gyerekeknek a hálátlanságára és bizonyos vagyok benne, hogy korán elhunyt anyja szívbját ezzel az eljárásával nagyon is súlyosította.

Látjátok, a frakk, klakk és lakk nem mindenkire jelent vigaszt és mulatozást. Az a szegény anyja nem szenvedhette a fiával átélt eset óta.

Falk Zsigmond dr.

natkozó állítás valótlan. Ő kezdettől fogva támogatta Khuen Héderváry gróft s az erre vonatkozó ellenkező állítások is valótlanok annyira, hogy még hírlapi cáfolatra sem tartotta érdemesnek.

Csontos Gyula felszólalása után az ülés három órakor véget ért.

A rendőrség tömegruházkodása.

Ujtás a debreceni rendőrkapitányság körében.

Rostás István rendőrfőkapitány és **Barna Tibor** rendőrfelügyelő a napokban érdekes és hasznos ujtást fog bevezetni a rendőrlégénység ruházkodása tekintetében. Ugyanis a rendőrlégények eddig, akár volt rá szükségük, akár sem öszszel és tavasszal új ruházattal szereltettek fel abból a pénzből, amely a költségvetésben ruházati illetmény címén részükre elő lett irányítva.

Pedig hát némely rendőrlégénynek még a múlt évi ruhája is ép és tiszta volt annyira megbecsülte, a másik pedig ha tíz lett volna is neki, lestrapálta az mondván, ugy is a város, minek spóroljon vele. Most a főkapitány és a rendőrfelügyelő egy igen érdekes módját hozza be a ruha megbecsülésnek s annak, hogy a rendőrt a külső csiny és a rendszeretere rászoktassák. Behozták az ugynevezett *tömegruházkodás* rendszerét, amely abból áll, hogy a rendőrkapitányság a rendőri illetményeket felveszi ugyan a legénység részére, de azt csak akkor használja fel és annyiban, amikor arra minden embernek *egyénil* van szüksége. Vagyis ha valaki megbecsüli a maga ruháját, azt tisztán tartja és óvja az elmulástól, spórolni fog a ruházkodással és a részére kijáró illetményt nem kell egész összegében kimerítenie, hanem a fennmaradó rész a saját zsebében illepedik meg és azt arra fordítja, a mire jól esik.

Ez a rendszer már évek óta divik ugy a csendőrségnél, mint az államrendőrségnél. Ez magyarázza aztán meg azt a csint, tisztaságot, amelylyel a nevezett szervezet élít például a — katonaságtól is. Mert míg a katonák csak éppen azért pucol, mert a *forsritt* előírja, a csendőr és az államrendőr magamagának spórol, ha ruhájára gondot visel és azt minél jobban igyekszik megtartani.

Ezt az üdvös ujtást **Barna Tibor** rendőrfelügyelő már ebben az évben megkezdi s e célból valamennyi rendőrlégényt könyvecskével szereli fel, melyben el lesz számolva a ruházati illetmény s ami ebből nem lesz felhasználva, azt a rendőrlégény készpénzben kapja meg. Az életrevaló rendszer a rendőrök körében is ószinte örömet okozott, mi pedig szintén meg lehetünk elégedve, ha a mai ütött-kopott, sokszor mocskos rendőrruha helyett, jól gondozott, tiszta bluzt és felöltőt látnunk az utakon posztoló rendőrlégényeken.

A privigyei mandátum. Nyitráról jelentik: A privigyei kerület munkapártja még ezideig nem állapodott meg a képviselőjelölt személyében. Emlegetik Rudnay Egyedet, Rudnay Béla fiát és Czoher Kálmán nyitrai főszolgabíró. Rudnay Alajos, a lemondott képviselő nem lép fel.

Aehrenthal és Tschirschky. Bécsből jelentik, hogy Aehrenthal gróf külügyminiszter Tschirschky német nagykövet leányának esküvője alkalmából az esküvőn családi gyász miatt nem jelent meg, azonban előző napon személyesen gratulált a nagykövetnek s így azok a kommentárok, melyek az esküvőn való meg nem jelenés kapcsán napvilágot láttak, csak rosszakaratból fakadhatnak.

A deb
rózsás arc
talpig rong
amig rája
jár már n
gyarazzák
kaphat, na
életnek eg
a sok meg
cu nyomó
ragrafsol
deg hivata
lélek csilla
Tudja

szabályok
ban is me
szegénysé
vére teszi

Sok
gyerekes
ber. A kö
talmas ut
előtte ug
Konstanti
mind feltá
val és roz
országok
éneke a
tettel ért
nyelvét,
két kéz n

Paly
tavaszna
szép szál
nas évekt
zetet még
csak akk
a szive é
vére vol
Mive
je volt a
felsőbb
Bedöbe,
szekbe
szép feke
a kiterje
val egyi

Aztá
futhatott
majdnem
ma a —
nos még
diával K
lág járt
a levegő
Paly
zénylete
diadalma
ágyusok
rek volt
akkor se
den —
tással m
bornok
zicijót.

Sok
az előny
a főhad
zelmes
tartalmá
kellett
olyan g
tábornok
hőszaka
ban a s
ottmara
ostoba p

Mik
a sebes
került,

Csak
n

Végig az országutakon...

Egy öreg invalidus naplójából.

A debreceni rendőrség előszobájában egy rózsás arcú, borotvátlan, féllábu koldus áll, talpig rongyokba bujtatva s nyugodtan várja, amíg rája kerül a sor. Koldulási engedélyért jár már napok óta a hivatalba s hiába magyarázzák, hogy ebben a városban ilvet nem kaphat, napok óta ismétli látogatását. Az életnek egy végigvert mostoha gyermeke ez a sok megpróbáltatással dacoló, pozsgás arcú nyomorékja, akit már nem suit le a paragrafusok érzéketlen betűi szive s ismeri a ridég hivatali falak között is megértő emberi lélek csillanását.

Tudja, hogy amit kér, az a törvények és szabályok szerint lehetetlen, de a hivatalnokban is megérzi az embert, aki a nyomor és szegénység láttára behunyja a szemét és szívére teszi segítő jobbát.

Sok viharon keresztül ment már ez a gyerekesen lágy szemű, megtépett öreg ember. A köningraetzi csatától Debrecenig hatalmas utat járt meg s a birodalmak határa előtte egybeolvad az ég peremével. Smyrna, Konstantinápoly, Jaffa, Betlehem, Jeruzsálem mind feltárta előtte kapuit, ahogy öreg lovával és rozoga kordéjával előre poroszkált az országok útján s ahol környőriletes emberek élnek a földön, mindenütt egyforma szeretettel értették meg a koldusok nemzetközi nyelvét, a leghősiessébet a világon, amikor két kéz nyul előre — *alamizsnáért*.

A köningraetzi csata.

Palyuska Jakab János immár hetvenkét tavasznak érte meg termő virágát. Hatalmas, szép szál legény lehetett valamikor, a hatvanas években, amikor ezt a gyászborult nem zetet még németszóval akarták elaltatni s csak akkor vették észre, hogy még dobban a szive és acélos az izma, amikor katonára, vérre volt szüksége a — *császárnak*.

Mivelhogy *Palyuska* Jakab János is eleje volt a szülőfalujának reá is átáradt a legfelsőbb kegy s mikor a császár emberei Bedőbe, ebbe az elhagyott ungmegyei fészkekbe jutottak, toborzani, csak felvette a szép fekete-sárga mundért és a tábort borjút, a kiterjesztett szárnyu két feji sasos csáköval együtt.

Aztán futott vele a gőzös, már ott, ahol futhatott, mert hisz akkor még a vasmadár majdnem olyan ritkaság számba ment, mint ma a — *repülő ember*. De azért *Palyuska* János még is csak elérkezett az osztrák ármádiával Köningraetz alá. Itt akkor szomorú világ járta. Az ágyugolyók csak úgy sivitottak a levegőben, mint nyári napon a szunyogok.

Palyuska János a *Benedek* tábornok vezénylete alatt működő táborban haladt előre diadalmasan. Ebben a hadtestben még az ágyusok és a pattantyusok is *magyar emberek* voltak, nemcsoda ha ez a hadtest még akkor sem hagyta magát, amikor már minden — *elveszett*. Az osztrák ezredek vad futással menekültek a harctérről, de a vitéz tábornok halálraszánt bátorsággal tartotta pozícióját.

Sok vér és emberéletbe került, amíg ezt az előnyt kicsikarta, feladni nem akarta még a főhadvezérlet *retirálójára* sem. Ám a győzelmes ellenfél nem elégedett meg a kehely tartalmának felével, annak minden cseppje kellett neki. Egész erejét koncentráta és olyan golyózáport zúdított a retenthetetlen tábornok seregére, amilyennel csak egy felhőszakadás ha elborítja a földet. Kidőlt abban a sereg kétharmada. *Palyuska* János is ottmaradt a csatatéren, féllábát elvitte egy ostoba porosz golyóbis.

Négy száz forint egy féllábert.

Mikor a csatát érte el, összeszedték a sebesülteket. *Palyuska* János is kórházba került, ahol a bal lábát amputálták.

— Három hónapig nyomtam az ágya-

mondja az invalidussá lett harcos — amikor onnan egy falábal utnak bocsájtottak. Később négy száz forint végkielégítést is adott a császár. De hát dolgozni nem tudtam, kocsit, lovat vásároltam s elindultam világgá — *koldulni*. Akkoriban hangos volt a sebesültek lajatól az ország, hamar megszánták a magamfajta tehetetlen embert. Nem is volt olyan nehéz az élettartás. Így aztán csak elengődünk valahogy a feleségemmel, meg a gyermekeimmel.

— Hány gyermeke van uram bátyám?

— Három fiam, meg két leánvom. De ezek maguk is olyan nyomorultak, hogy a saját életük tengetése is nehezkre esik, nem nemhogy engem tudnának eltartani. Aztán meg én sohasem félttem az élettől, életszükség től. Kis kordémon keresztül-kasul jártam az országutakat s ahová elérkeztem, ott volt az én hazám, boldogulásom.

— Bejártam én uram már vagy négy országot s ismerem a világot.

Konstantinápolytól—Jeruzsálemig.

— Megfordultam Romániában, Törökországban és Ázsiában. Összejártam Várnát, Konstantinápolyt, Smyrnát, odahaza vagyok Jaffában, Betlehemben és Jeruzsálemben.

Vagy hét nyelvet beszél, magyarul, németül, tótul, oláhul, horvátul és szerbül folyékonyan és egy keveset — *törökül*.

— Bizony derék emberek azok a Mohe-medánok. Becsületes szívük van. Nem nézik, hogy közéjük való-e a koldus, segítenek rajta, ha akármelyik nemzetből, vagy felekezetből való. Már a nyelvöket is megtanultam, mikor beteg lettem és haza kellett jönnöm. Itthon aztán elfelejtettem lassanként mindent.

— Hány éve járt ott öreg?

— Kilencszázegyben instálom! s rongybukolatából utlevelet szed elő. *paxus-t*, mint ő mondja, melyen hivatalos pecsétekkel van bizonyítva, hogy amit előad, az igaz. Csakugyan ez az ember bejárt két világrészt s a maga koldus nyomorában látott annyit az élethől, amennyit a magunkfajta tollforgató koldusa az életnek még álmodni sem mer. Milyen igaztalan is a sors, mely a vakot vezető tiúndérekprázatok színe mezeiére, ahelyett, hogy az álmodó szeméit nyitná fel! . . .

— Trieszton keresztül jöttem vissza Magyarországra. Akkor már a honvágy is kinozott. Mert a családomról csak féltében egyszer kaptam hírt.

— Szörnyű bánat várt itthon rám, a feleségem, akivel negyvenestendeig éltem házasságban, elhalálozott.

Halál az egyedülvalóságban.

— És hogy halálozott el. Egy vacakban elhagyatva, három napon átál temetetlenül, amíg végre az ügyészség megengedte az eltemetetését.

— Tán öngyilkos lett?

— Nem a' kérem. Csak már nagyon öreg volt, hát nem bírta a szegénységet. Egy nap, mikor a dagasztó teknője mellett állott, hirtelen megfogta az erőtlenség s összetörte a szívét. Ugy találtak rá harmadnapon. Már a patkányok rágták az arcáról a húst.

— Most már én is egyedül maradtam, az öreg lovammal, meg a kordémmal, ez majd jó lesz koporsónak. Sok mán ugyse lehet hátra . . .

— Hány éves nagyapó?

— Hetvenhárom. A lovan is már tul van a katoná soron. A huszonötödik évét tölti be. Neki se sok lehet hátra, szegény páranak. Nem csoda! Többet éheznek, mint enni kap. Pénzem nincsen s csak, ami gaz a szállásokon marad, meg fű az országuton akad, kerül elébe. Meg néha-néha egy pár szál szalma . . . Aztán vak is az álat, ha lefekszik, alig hogy fel tud kecsvelegni . . . Egy nap aztán kidől, velem együtt . . .

— Mit kíván öreg, talán menházba kívánkozni?

— Nincsen nálunk olyan kérem szépen. Itt meg aligha vennének fel. Hát csak a vásárban szeretném igénybe venni a környőri-

tes adományokat. Addig csak nem halunk talán éhen én, meg a fakó . . . A Rákóczy-utcán meg lakik egy becsületes kéményseprő ember, aki az istállójában szállást adott, itt nem fog megvenni az isten hidege.

Az arcán az apostolok sztoikus nyugalma van, a fején pedig hosszú ősz szálak elég sűrűn ülnek körül a koponyáját. Csak az egyik lábán kopog a félfá, amit a *hazdért* kapott. És most egy koldulási engedélyt nem tudunk részére kieszközölni, mert nem engedik a városi szabályok . . . Ha ezt a császár tudná?!

Gyulai Zsiga.

Bál előtt.

*

Nem közvetlenül, hanem egy nappal előtte. Csenget a telefon, Pirike odarohan.

Pirike: Halló, ki beszél?

Micike (a kagylóból): Szervusz aranyos Pirikém, jaj de izgatott vagyok, most hozták haza a ruhámat, örültem jó, úgy örülök, hogy muszáj volt, hogy felhivjalak. Tudod drágám, egészen olyan, mint Cucikáé volt a mult héten, de tudod, a közepén van egy poientlász csipkebetét és nem fehér, hanem rózsaszín és hátul a közepén, de nem a közepén, hanem egy kicsit oldalt, kék slejfini krepdesin csokorral és a szoknya alul egy kicsit sveifolt, szóval nem is olyan, mint a Cucikáé volt, hanem ezerszer szebb. Tudod angyalom, amikor felpróbáltam . . .

Pirike: Mit? Már fel is próbáltad? Az én varrónóm egy gazember, meg fogom ölni, képzeld aranyom, nekem még most sem szál litott, csak estére fog. Jaj aranyos, tegnapelőtt, nem, nem igaz, tegnap ott voltam, csodaszép csupa illúzió és csipke az egész, szóval isteni az egész, szeretném azt az aranyos varrónót össze-vissza csokolni, amikor anyuska meglátta, azt mondta, ugyan édes mezon Galitzenstein, nem muszáj olyan puccosan, a Pirike még gyerek, nem is kellene még bába vinnem, de ha már a többiek mennek, hát ne truccoljon nekem odahaza és erre azt mondta a mezon, hogy tessék csak méltóságos nagysád reámbizni, én a szalonomnak reklámot akarok csinálni, mert . . .

Micike: Ugyan ne mond, angyalom, hallottad-e már, mi minden lesz. Épen az előbb volt itt a Branzpulver Pista, ő mesélte, hogy még egyelőre titok, ne mondiam senkinek, te igaz, bizonyisten nem adod tovább, hát lesz tombola, utazás a föld körül, marónigráf, kompresszionista képtárlat, ott lesz az aranyos Bérci is, Pista megígérte, hogy be fogja mutatni, ja igaz drágám, nagy meglepetésben lesz részem. Pista akar egy nagy mellcsokrot küldeni, nem szólt még egy szót se, de onnan tudtam meg, hogy . . .

Pirike: No, hogy ilyen őszinte vagy hozzám édeském, hát én is elárulok egy borzasztó nagy titkot és pedig azt, hogy felkértek a bálon virágot árulni, jaj, milyen élvezet lesz majd végigpumpolni az urakat, tudod, a tavaly előtti gyermeknapon is milyen jól mulattunk, amikor Szakadár urat a Szemölcsés és Szakadár cégtől megcsiptük, mert éppen be akart surranni a mellkútába, a fiatal báro Bőgeleizent pedig a villamosról leszállítottuk, hát szóval ezt onnan tudom, hogy tegnap délben éppen zongoraóráim volt és együtt próbáltuk Griegtől az andante mesztózt, jaj de gyönyörű, amikor be jön két ur és egyenesen az ebédlőbe mennek, ott az édesanya fogadja és épen akkor jött az apa is, erre énnekem nagyon furta az oldalamat a kíváncsiság és azt mondtam a frailemnek, hogy elég volt a zongorából, nagyon fáj a fejem és . . .

Micike: Hát még nekem hogy fáj a fejem, amikor tegnapelőtt azt mondia a vacsoránál az anyuska, hogy apuskám, aztán te is vehetnél már egy pár rendes lakcipőt, a régi már ugy néz ki, mint két öreg csatahajó, erre az apuska azt mondja, hogy ne egyétek a

Csak a

minőség

róven lett
világhírű
a valódi

PALMA

kaucsuk-cipősarok

A hygienikus

Palma kaucsuk

ágybetét

elsőrangú

májamat, jó lesz a régi is, nem akarok én senkit meghódítani, erre az anyuska azt mondja, hogy azért mégsem lehet így elmenni, hiszen kiáll belőle a bütykőd, miért nem még mindig meztláb, erre apuska azt mondja, hogy fiam, nem muszáj menni, ha sokat froclizol, hát itthon is maradhatunk, hát persze, hogy meg voltam ijedve, már pityeregni is akartam mert éppen máma a korzón, ahogy találkozom a Maulreiszter Janival, ja igaz, drágám, már az előbb is elakartam mondani, hát azt mondja, Kiszthand Micike, milyen szép csokrot fog maga kapni, hát én persze...

Központ: Kérem végezni!

Pirike: Azonnal kisasszony, jaj drágám, ugy drukkolok, hogy nem jól fogunk mulatni, a Pista már elkérte a második négyest, hallottad, hogy a Smaroczer Jutkának a ruhája négyszáz forintba került, az valami csoda, az Epekövi néni látta és azt mondja, hogy az enyém egyszerezesebb, de milliószor szebb, de azért drágám és nem tudom, ugy félek, hogy...

Micike: Ne félj édes, én is rém izgatott vagyok, de a Cilike, akinek ez lesz a hatvanötödik bálja, azt mondja, hogy az mindig így van, csak most azt nem tudom, milyen frizurát csináljunk, anya azt mondta, hogy sima, kis gyönggyel a homlokon és hátul leeresztett görög kontyval, de én jobb szeretném, ha...

Pirike: Várij, most el fogok mesélni valamit, amitől el kell, hogy ájulj, tudod... (Szétkapcsolják, mert így tartana még vagy két óra hosszát.) *Flb.*

A debreceni kabaréból a nagyváradai rendőrségre.

Egy betörő boltiszolga letartóztatása.

Ez év első napjaiban kellemetlen meglepetés érte Nagyvárad egyik régi, jóhírű cégét, a Neuländer és Weisz férfinak üzetet: valaki feltörte az üzlet kézi pénztárát, abból 384 koronát elloptott s elvitt ezenkívül egy fekete bársonygaléros ui télikabátot is.

A betöréses lopást bejelentette a károsult cég a rendőrségen, ahol Fluck Ferenc fogalmazó és Kelemen András detektív folytatták a vizsgálatot. Megállapították, hogy a betörést és lopást a cég szolgálója, Csernátóvi Gyula követte el, aki jó családból való elzüllött fiatalember.

Csernátóvi a betörés elkövetése után nyomtalanul eltűnt a városból s így a rendőrség kénytelen volt körözését elrendelni.

Mialatt a körözéseket szétküldötték, — Fluck fogalmazónak tudomására jutott, — hogy a jeles Csernátóvi a vasárnapra virradó éjszakán egy debreceni kabarében dőzsölt s onnét Diósgyőrbe utazott. Nyomban távirat ment a diósgyőri csendőrségnek, — amely Csernátóvit letartóztatta s tegnap délutánra a nagyváradai rendőrségre szállította.

Csernátóvi beismerte a betörést s egyáltalán nem tudta okát adni.

— Biztos voltam benne, hogy rájönnek a dologra és engem gyanúsítanak, de azért mégis megtettem.

Elmondta azután, hogy a pénzből Nagyváradon új ruhát vásárolt, melyet a nagyvárad—debreceni vicinális vonaton vett fel s a régi ruháit kidobta a vonathól. Debrecenben eleinte szolidan élt, egyszer aztán társaságba került és a Hajnal-mulatóban közel 500 koronát elmulatott.

A letartóztatást nyugodtan fogadta és türelemmel várja sorsa fordulását.

IRODALOM

Közlekedési térkép. A Freytag-féle Közlekedési térkép, amely Ausztria-Magyarországra vonatkozik és amely a Balkán-államo-

kat is magában foglalja, erre az esztendőre is megjelent, az ismert és jó összeállításban. — Ára két korona negyven fillér.

Színház és művészet

A színház műsora.

SZOMBAT: *Rossz pénz nem vész el*, vigjáték. Bemutató előadás. (A bérlet.)

VASÁRNAP: Délután *Cigányszeretem*, operett. Este *Rossz pénz nem vész el*, vigjáték. (Kisbérlet.)

HÉTFŐ: *A falu*, életkép. Bemutató előadás. (A bérlet.)

KEDD: *A falu*, életkép. (C bérlet.)

SZERDA: Délután *Az aranyember*, színmű. Ifjúsági előadás. Este *Ártatlan Zsuzsi*, operett. (A bérlet.)

CSÜTÖRTÖK: *Az ördög*, vigjáték. Szendrei Mihály vendégszereplése. (B bérlet.)

PÉNTEK: *Papa*, vigjáték. Szendrei Mihály vendégszereplése. (C bérlet.)

SZOMBAT: *A lengyel menyecske*, operett. Bemutató előadás. (Bérletszünet.)

VASÁRNAP: Délután *A kis gróf*, operett. Este *A lengyel menyecske*, operett. (Kisbérlet.)

Hoffmann mesél. Offenbach örökéletű műve *Hoffmann meséi* ma olyan szép előadásban került színre, amilyenben csak ritkán lehet része a színházbajárónak. Ennek pedig az az egyszerű magyarázata, hogy minden szereplő a helyén volt s akiknek énekelniök kellett, hangjuk is volt a kottához. Különösen áll ez *Székely Gyulára*, aki Lindorf—Copelius —Csodaorvos hármass szerepében sok idők múltán megmutathatta, hogy az erősebb baritonpártik a hangjában fekszenek, melyet ugy a mélyebb, mint a magasabb registerekben pompásan tud érvényesíteni. *Zilahy né* olyan kitünően volt diszponálva, hogy a harmadik felvonás után hatszor szólították a lámpák elé. *Solti* sem trémázott és tisztán adta visza szerepének minden taktusát. *Kemény Lajos* pedig igyekezettel illeszkedett az együttesbe. Ezuttal is dicséret illeti *Borbély Lilit*, aki Olympia alakját adta vissza bájjal és rátermettséggel. Szépen is énekelte. *Kassay* pedig pár szavas szerepében mutatta meg, hogy komoly színész, a kis szerepet sem szokta negligálni, hanem — megjárta azt.

Rossz pénz nem vész el. Szombaton este került színre Liptai Imre a *Rossz pénz* nem vész el el című falusi vigjátéka, mely a Magyar Színházban kiváló sikert aratott. Liptai darabja meséjét a szegedi népelet minden nap eseményéből szötte, de ritka finom érzéssel rajzolta meg a magyar paraszt gondolkodás módját és stílusát. A közönség előtt ott rezeg a szegedi tanyák hangulata és a mezei virágtól illatos üde magyar levegő. A színészek is a próbákban nagy kedvvel készültek a sokat ígérő premierre. A szerző jóvoltából különben sokan jutottak pompás szerepekhez s így a szombati premier egy igazán meleg estre nyújt kilátást. Liptai Imre neve nem ismeretlen a debreceni közönség előtt s bár mai bemutatása első színpadi alkotása, de mint a Magyar Hírlap munkatársát ügyes tárcáiért és karcolataiért megkedvelte a közönség.

Az aradi színház igazgatója Debrecenben. Érdekes vendége lesz a jövő hét folyamán színházunknak. Szendrey Mihály az aradi színház igazgatója látogat el pár napra hogy visszaadja azt a vizitet, melylyel Zilahyék az ő igazgatását megtisztelték. Szendrey Mihály nemcsak megértő, izléses stílusú igazgató, de elsőrangú színjátész is. Zilahy Gyula tehát megragadja az alkalmat s két legjobb szerepében „A papa” és az „Ördög” vigjátékokban való vendégszereplésre kérte fel a művész igazgatót, aki a meghívásnak eleget is fog tenni.

A Falu. Hétfőn este ismét premier előadása lesz a debreceni színpadnak. Móricz Zsiga a Falu címmel három egyfelvonásos

értékes darabja kerül színre, mely a Nemzeti színháznak műsor darabja. Móricz Zsigát jól ismerik Debrecenben különösen a Nyugat — irodalmi társaság felolvasó estélyein fogadta őt eredeti magyar leírásaival a közönség szívébe. Pompás humora és szép, magyar nyelvezete mindenütt feltűnést keltett. A mult színházi évadban a Sári bíró című népszínműve keltett nagy hatást. A Falu című három kis darabjára nagy gondtal készül a társulat Kassai Károly rendező vezetése mellett s előreláthatólag a közönség érdeklődésével fogja kitüntetni a kedvelt írónevű poétát.

Varjas-esték a Bonbonliérben. Varjas Antalról írni és őt dicsérni nem elég, őt látni és hallani kell ha igazán fogalmat akarunk magunknak alkotni az ő művészetéről és bájos egyéniségéről. Varjas bele tud markolni a szívekbe. Hol könnyekre fakaszt, hol pedig megnevetet. Egyszerű, keresetlen nem hatást vadászó az ő művésze és épen ezért közvetlenül hat. Vele sirunk, vele nevetünk és nem tudunk vele betelni. Szombaton van utolsó előtti fellépte Varjas Antalnak, mindenesetre nagyon hálás lenne a Debreceni közönség, ha vendégszereplését meghosszabbítaná. Az est sikeréhez hozzájárul Mr. Claudius parodista. Szilassy Etel felléptével naponta a „Venus a kabaretben” című bohózatot játsszák nagy sikerrel, és a harmadik premiere elseje óta Zsoltoványi s Pásztor új parodiákkal mint cirkusz bohócok páratlanok. — Előadás után 12—1 óráig Ball-Tabarin. Vasárnap délután négy órákor Varjas Antal felléptével délutáni előadás lesz.

HIREK.

— **Némethy Károly dr. és Debrecen.** — Egyik helybeli lapban erős támadás érte Némethy Károly dr. belügyi államtitkár, mert Debrecen város ügyeit a minisztériumban igen lassan, késedelmesen intézik el. A városi ügyek intézésében vezető helyről, ahol Némethy Károly dr. államtitkárnak viszonyát Debrecen városához igen jól ismerik, azt a fölvilágosítást kaptuk, hogy a támadás méltatlanul érte az államtitkár, mert épen ő az, aki Debrecen városával mindig szoros összeköttetést tart fenn, ügyei iránt melegen érdeklődik és nagy elfoglaltsága mellett is igen sok időt és gondot fordít Debrecen ügyeire. Sokszor ad jóakaratu tanácsokat is és nem egy ügyet azért kaphat vissza Debrecen hamarabb, mint egyébként, mert az ő segítő, baráti keze nyult bele az ügyek elintézésébe. Jóakarata és Debrecenhez való vonzódását és jóindulatát különösen megérezte a város az egyetem kérdésében, ahol hatalmas közreműködött Debrecen javára. Jóakarata és érdeklődésének jeleit adta mindig és adja most is, de sohasem lépett ki teljesített szolgálatainak hírével a forumra, hanem csöndben a dicséretre való vágyakozás nélkül cselekedett Debrecen javára. Azok, akik behatóbban érdeklődnek Debrecen ügyei iránt, tudják is, hogy Németh Károly dr. államtitkár jóakarata Debrecen már sokszor vette igénybe és mindannyiszor hozzáfordul, ha nagyobb ügyekről van szó. Azt is tudják, hogy erre a jóakaratra mindig számot is tarthat Debrecen. Épen ezért a város vezető köreiben nem tartják helyesnek, hogy a tájékoztatás a hálátlanság látszatát keltse. Németh Károly dr. és Samassa Adolf miniszteri tanácsos, aki a városi osztály élén áll, mindig teljes jóakarattal intézték el Debrecen dolgait s ha vannak ez ügyekben kérések, azok nem tendenciózusan okozott kérések s nem is az államtitkár és Samassa hatásköre alatt történnek.

— **Eitel Frigyes balesete.** Eitel Frigyes hercegnek a német császár másodszülött — fiának kisebb balesetéről érkezik hír Berlinből. Autón utazott Potsdamba s az autó összeütközött egy kocsiival. A herceg sértetlen maradt, de Schweinitz hadnagy, aki vele utazott megsérült.

— **Debrecen város térképe.** A kataszteri bizottság ma délután Kovács József polgármester elnöke alatt ülést tartott, amelyen Székely Ferenc felmérési felügyelő tett je-

lentést a fe
A régi kiki
kertesége
ról és a be
meg a kate

— A i

iratozzák:
met nép az

lésbe képv

mai első na

tak s valós

nek renza

tettek az e

sára. A ka

ben vannak

sőt tízrés

lapoknak m

a mozgó s

célokra. M

fejtettek ki

sok pótvál

Az est

városban a

— Bü

len. Budap

Aladár dr.

dolgába b

följelenés

cég mosta

följelenők

kávéház, I

loda tulaj

nagyvendé

vességi vá

nak. Ehhe

vevői volt

tak, de en

tak alá. L

riult a sor,

vissza s a

mán megk

3000 és P

megtették

indította a

— Le

legutóbbi

méltán az

leghatároz

hogy a sze

recenbe. A

után ismé

lesz-e Deb

dü hus, va

molyan te

folytonos

heti, hogy

elfogy és

a kezében

használás

ugyanis, h

küldené n

Belgrádbó

tegető elj

türelmetle

a drágasá

— Eg

legutóbbi

lönyének

a nagysze

dékének

nyozta. E

alkalombó

hogy ez a

tett meg

értesülünk

tént: Boc

rülményel

egy 12 év

portosulás

akkor vel

fület. Hir

hoz rohan

bátját és

ros rohan

Minden g

nehéz kü

a biztos

— Ö

Fővárosi

Mór a Ny

koságot

fejébe lő

háromkor

lentést a felmérési munkák előrehaladásáról. A régi kikerekített város területe 1047, a kertségeké 3132 hold. A város az erdőségekről és a belsőségekről több térképet rendelt meg a kataszteri felmérések nyomán.

— **A német választások.** Berlinből táviratozzák: Mi tizenharmadszor lépett a német nép az urnák elé, hogy a birodalmi gyűlésbe képviselőket válasszon. Berlinben a mai első napon a választások nyugodtan folytak s valószínűnek látszik, hogy nem is lesznek rendezavarások. Óriási előkészületeket is tettek az esetleges rendezavarások elnyomására. A kaszárnyákban a csapatok készenlétben vannak és pedig lovassági, gyalogsági, — sőt tüzérségi csapatok is. Minthogy a nagy lapoknak megtiltották, hogy fényképekkel adják tudtára a népek az eredményeket, tehát a mozgó színházakat használják fel ezekre a célokra. Minthogy a pártok roppant agitációt fejtettek ki, valószínűnek tartják, hogy igen sok pótválasztás lesz.

Az esti berlini táviratok szerint minden városban a szociálisták győztek.

— **Bűnvádi följelentés Szuly Aladár ellen.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Szuly Aladár dr. nagykereskedő fizetésképtelenségi dolgába beleszövődik most három bűnvádi följelentés, amelyet az egykor híres Brazay-cég mostani tulajdonosa ellen tettek. — A följelentők ezek: Hajós Adolf, az Aeroplan-kávéház, Ránecz Gusztáv, az Exelsior-szálloda tulajdonosa és Palotay Samu várkerti nagyvendéglős. Mindhárman ugynevezett szíveségi váltókat irtak alá dr. Szuly Aladárnak. Ehhez úgy jutottak, hogy mindhárom vevői voltak Szuly Aladárnak s hitelt is kaptak, de ennek fejében szíveségi váltókat irtak alá. Lejáratkor, amikor prolongációra került a sor, dr. Szuly a régi váltókat nem adta vissza s az újakat is értékesítette. Ilyenformán megkárosította Hajóst 12.000, Ráneczet 3000 és Palotayt 10.000 koronával. Ezek ma megtették a följelentést s a rendőrség megindította a vizsgálatot dr. Szuly Aladár ellen.

— **Lesz-e szerb hus Debrecenben.** A legutóbbi tanácsülés határozatai nyomán méltán azt lehetett várni, hogy most már a leghatározottabb intézkedések megtörténnek, hogy a szerb hus mielőbb megérkezzen Debrecenbe. A ma e tárgyban tartott tanácsülés után ismét bizonytalanná lett, hogy vajon lesz-e Debrecenben szerb, olcsó, jó, elsőrendű hus, vagy egyáltalán akar-e a tanács komolyan tenni e kérdésben valamit, mert a — folytonos halasztgatás csak azt eredményezheti, hogy a kontingentált mennyiség ismét elfogy és Debrecen nem kísérheti meg sem a kezében lévő kedvezmény előnyeinek kihasználását. A mai tanácsülés kimondta ugyanis, hogy mielőtt a rendelés végett leküldene meghatalmazottjait, ajánlatokat kér Belgrádból. Ez célra nem vezet s időt vesztegető eljárás, a fogyasztó közönség pedig türelmetlenül vár már valami komoly lépést a drágaság ellen.

— **Egy magyar kadet kitüntetése.** Mint a legutóbbi száma a hadsereg Rendeleti Közlönyének jelenti, a király Bocskay Simonnak, a nagyszabeni gyalogsági kadétkola növendékének az arany érdemkeresztet adományozta. Ez a legfelsőbb kitüntetés abból az alkalomból érte az ifjú magyar katonát. — hogy ez a saját élete kockáztatásával mentett meg egy leányt a vízbefulladásól. Mint értesülünk, az eset a következőképpen történt: Bocskay 1911. július 28-án sulyos köhögésközött huzott ki a Maros folyóból egy 12 éves kisleányt. Bocskay e napon csoportosulást látott a Maros partján s ugyanakkor velőtrázó segélykiáltások ütötték meg fülét. Hirtelen elhatározással a víz partjához rohant, utközben gyorsan levetette kabátját és éppen csak annyit látott, hogy a Maros rohanó árjában egy leányfej bukkol fel. Minden gondolkodás nélkül ugrott a vízbe és nehéz küzdelem árán sikerült a gyermeket a biztos halál torkából kiragadnia.

— **Öngyilkos lett a Nyugat igazgatója.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Magyar Mór a Nyugat igazgatója ma délből öngyilkoságot követett el a lakásán. Revolverrel fejébe lőtt. A kórházba vitték, ahol délután háromkor meghalt. Tettének oka ismeretlen.

— **Uránia előadás.** Szombaton este fél nyolc órakor az ipartestület dísztermében Madai Pál áll. főreálisk. tanár vetítéses előadást tart Magyarország gyöngyéről, Fiuméről. Az előadásban az előadó kiterjeszkedik történetére, jelen fejlődésére s ipari és kereskedelmi forgalmára, 58 kép kíséretében bemutatja fekvését, gyönyörű kikötőjét, köz- és magán épületeit. Az előadás ingyenes, a város leírását tartalmazó füzet ára 10 fillér.

— **Züllött leányok otthona.** Érdekes leirat érkezett a belügyminisztertől Csanádmegye alispánjához. A belügyminiszter tudatja a vármegyével, hogy a makói Erzsébet-árvaházat megszünteti és annak impozáns épületében európai nivóju erkölcspedagógiai intézményt létesít: a züllött leányok otthonát. — Ez otthonban olyan leányok kerülnek állami gondozás és nevelés alá, akik a viszonyok mostohasága folytán rossz környezetbe kerültek, a mely teljes romlásukat idézné elő. A leirat szerint az intézetben elsősorban kiváló gazdaszonyokat akarnak nevelni a leányokból. Sütni, főzni, varrni és egyéb házi és ipari munkákra tanítják majd a leányokat, — hogy azután megélhetésüket biztosítsák. — Természetesen nagy gondot fordítanak a leányok erkölcsi és értelmi nevelésére. Az árvaház feloszlásával Makónak közel — 100.000 koronás alapítvány szabadul fel, — melyet más gyermekvédelmi intézményre fognak fordítani.

— **Nagy ékszerrablás.** Fiuméből jelentik: A san-nicoló-i városrészben az éjjel vakmerő ékszerrablás történt. A büntetett lovag dr. Schiffner rózsatelep-tulajdonos és magyarországi nagybirtokos villájában követték el és a széleskörű nyomozás ellenére sincs semmi nyom, mely a tetteshez vezetne. A tulajdonos vette észre a rablást, mikor ma reggel hét órakor dolgozószobájában ment. Az irományok szerte-szét hevertek az asztalon, egyik fiók pedig ki volt huzva. Schiffner lovag nyomban megállapította, hogy egy nagyértékű ékszer eltűnt. Az íróasztal fiókiájában ugyanis egy arany női karperec őrzött, — melyet hat darab borszemmagyáru briliáns és egy fillérmagyságu smaragd köszített. Az ékszer értéke meghaladja a 3000 koronát. A megrémült család most már átkutatja a lakást, hogy egyeb fel ne tűnt-e el? Megállapították, hogy a villából a tolvai csak a karkötőt vitte el, mert a szomszédos szobában őrzött arany- és ezüstékszerek közül egy sem hiányzott. A károsult feljelentésére a rendőrség megindította a vizsgálatot. Peinovich detektív pedig helyszíni szemlét tartott. A betörő az ablakon át hatolt a lakásba. A rendőrség táviratilag értesítette a szomszédos hatóságokat, a zálogházakat pedig utasította, hogy az elzálogosításra felajánlott értéktárgyakat fokozott figyelemmel kísérik.

— **Megtévedt leány.** Kontsek Kornél debreceni női divatkereskedő üzletében e hó 7-én egyik irónő tárcája 17 koronával együtt eltűnt. Akkor már egy fiatal leánykára gyanakodtak, aki az eset alkalmával egy pár női keztyűt vásárolt s így ugyanakkor foglalatokodott az üzletben, mikor a tárcát elvitte. Ám sem a leány nevét, sem lakását nem tudták. Ma újra megjelent az üzletben, ahol valótára fogták s a rendőrséghez állították elő. Itt bevallotta, hogy a pénztárcát tényleg ő tulajdonította el s tartalmát cukorra és más édességekre, meg mulatságra költötte társnőivel. Igen tisztességes polgári szülők gyermeke, akik nem is sejtették leányuk bűnös megtévelyedését.

— **Debreceni tanár előadása a Magyar Földrajzi társaságban.** Budapesti tudósítónk jelenti: A Magyar Földrajzi Társaság csütörtök esti szakülésén, amelyen Havass Rezső elnökölt, Ecsedi István dr. debreceni ref. kollégiumi tanár, tartott előadást, újabb adatokat szolgáltatva a magyar kartografiának, a XIX. század első felében való történetéhez. Sokáig volt koporsójában a magyar térképészet és talán fel sem ébred többé, ha fel nem

támasztja halottaiból egy volt debreceni theologus, Koracs Ferenc azáltal, hogy Pesten megnyitotta magyar térképészeti múzeumát. Pénteken gyors egymásutánban állítja elő a jobbnál-jobb magyar térképeket. Így többek között az első magyar nyelvű fali atlaszt és a kivitel finomságára nézve térképészetünk terén a mai napig egyedül álló térképét — Európának. A sors bizarr tragédiája, hogy halála után ez az atlasz, amelyre ráment — egészsége és vagyona, durva kezébe került és kitérölve róla művészalkotója nevét, a vásári szellem, meghamisítva, Hunfalvy János ismert neve alatt 1865—75-ig három ízben bocsátott közre. A meghamisítás ismerete adja kezünkbe a kulcsát annak a szomorú ténynek, hogy ma semmit sem tud róla a művelt közönség. Az érdekes előadást a nagyszámu közönség lelkes tapsal fogadta.

— **Erzsi gyufaoldatot ivott.** Erzsi egy tapasztalatlan falusi leány volt, aki Kabáról jött Debrecenbe. Nem ismerte a nagyváros huncutságait, a szerelem bűnöző voltát és a katonaság hűtlenségére, csapodárságra hajló szokásait. Így aztán csak a városi élet örömeit élvezte s mint a társnői valamennyien egy csinos, tagbaszakadt bakára tett szert. Csakhogy a baka ritkán jön egyedül, mert a nyomába szegődik a sorsharag s a hajdon feje már messziről integet egy gügyögő babaarc. Amint az már Olajos Erzsébet felé is mutatkozott. Ellenben a baka továbbállt. Ezt a szégyent aztán Erzsi nem bírta ki, hanem gyufaoldatot vett be és hazament meghalni Kabára. Mire orvost hívtak hozzá, már a Mennysors kapujában várta Szentpéter, aki jobban szereti az eltévedt leányféléket, mint a hűtlen bakák szokták. — Szegény Erzsi meghalt.

— **Báli idényre** elegáns frack, ingek és mellények, divatos Ita cilinderek, keztyűk és szebbnél-szebb báli különlegességek Frank Testvéreknél. Telefon 749.

— **Lópokrócok,** uti és kocsitakarók és pládek, flanel-takarók, paplanok, barchent és Jäger téli alsóruhák, Kardos Lászlónál Kossuth-u. 9.

Nagy haszonnal jár

A Scott-féle eljárás védjegye a halászlé-készítéskor egy csemlébe veenni.

ha a Scott-féle Emulsió-t a gyermekszobából soha em hagyjuk kifogni. A gyermekek e tejszerű készítményt olyannyira szívesen veszik, hogy maguktól kérik a Scott-féle Emulsió-t, mely kitűnő szer köhögési-inger leküzdésére és sokszor kipróbált biztos védelmet nyújt a kicsinyek gyakori meghűlése ellen.

Bevásárlásnál kifejezetten

SCOTT-féle Emulsió-t

kérjünk. A Scott-féle eljárás már 35 éves és garancia egy a jószág, mint hatás tekintetében.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Minden gyógyszertárban kapható.

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításokon arany éremmel és oklevéllel.

Csuz, köszvény, reuma
ellen legjobb
báziszer a hitos

Király-Balzsam!

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakran idült esetekben is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszünteti.

Fog- és fejfájást 5 perces alatt megszüntet. Egy nagy üveg ára 2 korona teljes használati utasítással. Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ
gyógyszertárban Kossuth-utca 9. színház mellett.

— **Bájl harisnyák, zsebkendők, női-fehérművek, frak-íngék, diszkótények, teás terítékek, batistók, himzések, Kardos Lászlónál Kossuth-u. 9.**

— **Modern falkepekben állandó újdonságok Thaisz Arthur papíráruházában.**

— **Debrecevidéki Takarékpénztár** mint szövetkezet, Piac-utca 21. Sesztina-ház. Olcsó kölcsönt nyújt betáblázásra, kezesség vagy értékpapír-fedezet mellett hosszú lejáratra is. Az intézet elnöke dr. Megyery Pál ügyvéd. Ügyvezető igazgató Hoffer Sándor.

— **Grammofon tulajdonosok!** A létező legjobb magyar ének, „A pécskai cigánysoron” egyedül Molnár testvéreknél kapható, Egyház-tér 2. Telefon 727.

Debreczeni Butorkészítő Asztalosok Árucaarnok Szövetkezte

mint az Országos Központi Hírelszövetkezet tagja. Telefon 129. Hunyadi-u 17/19. sz. Telefon 129.

Felhívja a tisztelt butorvásárló közönség figyelmét, dusan felszerelt árucaarnokára, hol Debreczen első műasztalosainak és károftosainak termékei a legmértékeltőbb (szabott) árban áll a nagyérdemű közönség rendelkezésére, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Megtekintés minden vételkényszer nélkül.

Tervek, költségvetések, rajzok díjtalan. A rendelt avagy raktárból megvett butorokért a legmesszebbmenő garanciát vállalja, hitel esetén kedvező fizetési feltételek.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	858.2-
Osztrák hitel	653.5
százalékos koronajáradék	90.8
Államvasút	729.59
felzárlogbank	496.-
Rimamurányi	68.4-
Salgótarjáni	68.9-
Közuti vasút	810.-

Irányszat: Szilárd.

Magánleszámitolási kamatláb:
Bécs 4 7/16—4 1/2%, Berlin 3 1/4% London 3 13/16 %.

Budapesti gabonátőzsde.

Svaz E. (Strasser és König) debr. bizományos távirati jelentése

Buza októberre	10.56
áprilisra	11.73
Rozs októberre	9.09
áprilisra	10.23
Zab októberre	9.69
áprilisra	8.45
Tengeri májusra	8.54
Tengeri 1912. év júli	89.9

Irányszat: Szilárd Készárú ártartó. Helyi értékpapírok magánárfolyama.

Névart.	oszf. talék	1911. szelvényekkel	Kor.
500	50	Debreczeni Elso Tkpár	960
200	10	Alföldi tkptár	375
500	40	Ipar és Keresk. bank	900
200	10	Közgazdasági bank	—
200	17	Takarék és Hitelintézet	350
200	14	Debreczeni Hitelbank	260
400	24	Általános Forgalmi Bank	—
200	12	Bankeyesület	—
200	80	Istvánmalom	780
200	10	Debr. Helyi vasút	—
200	18	Termény és Áruaktár	—
200	10	Debreczeni Gőztelgyár	200

A Leszámitoló és Pénzváltó Bank mérlege. Alig félesztendei működésről számol be ma közzétett zárószámadataiban a debreceni Leszámitoló és Pénzváltó Bank részvénytársaság. Az intézet mérlege rácáfol — azokra, akik minden új pénzügyi intézeti alakulással szemben animozitással viselkednek, — mert a részvénytársaság ily rövid idő alatt a legerősebb eszközökkel több mint 32.000 korona, netto hasznot produkált. A mérleg szépségét nagyban emeli az az adata, hogy 500.000 koronás alaptőke mellett mindössze 400.000 korona a vizsgálóintézet; ahol az igénybevett hitel ilyen szépen simul az aktívákhoz, nem kell attól tartani, hogy kedvezőtlen konjunkturák zavarba hozhatják az intézetet. Ez mindenképen a szakszerű vezetés mellett bizonyít, valamint az a körülmény is, hogy csaknem az egész hasznot a tartalék alapra fogják fordítani.

A postatakarékpénztár bírói letétpénztár lesz. Köztudomású, hogy az ugynevezett bírói letéteket eddig az adóhivatalok és az állampénztárak kezelték és őrizték. Ez a kezelés azonban nem áll egyébből, minthogy az illető adóhivatal a nála letett hivatalos pénzeket vagy értékpapírokat bezárta a pénzszekrénybe s azok biztonságáról igyekezett gondoskodni. Természetes, hogy ilyenformán milliók és milliók vonattak el évente a közforgalomtól és fektettek teljesen kihasználhatatlanul a pénzeszközök mélyén. Ezen a gazdaságilag teljesen helytelen rendszeren most az illetékes körök változtatni akarnak és olyan megoldást keresnek, a mely mellett a tőkék gazdaságilag hasznosíthatók legyenek, de egyuttal biztonságuk se veszélyeztessék. Arról értesülünk, hogy ezt a megoldást már meg is találták és pedig a postatakarékpénztárban, a melyet a jövőre a bírói letétek átvállalására fognak feljogosítani. E megoldással behatóan foglalkozott a pénzügyminiszterium is, a hol a terv nagy rokonszenvre talált. Eleinte úgy tervezték, hogy rendeleti uton fogják feljogosítani a postatakarékpénztárt arra, hogy bírói letéteket vehessen őrizetbe, azonban kiderült, hogy ez csak törvényhozási uton történhetik, minek folytán a pénzügyminiszter ilyen irányú törvényjavaslatot fog elkészíteni. Az új rend előnye az volna, hogy a postatakarékpénztár mint állami intézmény, kellő garanciát nyújtana a letett értékek biztonságára nézve, más részt azonban a begyűlemlő tőkéket fel lehetne használni állampapírok elhelyezésére és a postatakarékpénztár szellemével megegyező hasznót hajtó befektetésekre.

Nyomdák papírfogyasztási szövetkezte Ugy a budapesti, mint a vidéki nyomdatulajdonosok már évek óta foglalkoztak avval a tervvel, hogy papirszerűségeitük fedezését összpontosítsák. A szervezkedés országszerte serényen folyt a míg végre „Unitás” Papirkereskedelmi Egyesület k. f. sz. cég alatt megalakult a vállalat, amely néhány gyárnak és egyik budapesti papirnagykereskedőnek raktárát és üzletét meg fogja venni. Az alakuló közgyűlés a Loyd Hitelvédő Egyesület Tranzakció osztályának illetérmében (VI. Andrassy-ut 24.) Schwarz Félix az „Atheneum” vezérigazgatója és a Budapesti Grafikai és Kronopárosok Főnökegyesülete elnökének elnöklete alatt f. hó 7-én tartatott meg, amelyen egy a budapesti, mint a vidéki szakkörök színe-jáva nagyszámban vett részt és a belépett tagok, akik között a legelőkelőbb szakmabeli cégek az ország minden részéből, sőt még Horvátországból is helyet foglalnak már a megalakulás alkalmából több mint 2700 drb. egyenként 2000 korona névértékű részjegyet jegyeztek le és akik

maguk is lelkesedéssel vállalkoztak arra, — hogy az eddig meg nem nyert kollégáikat személyes közbenjárással csatlakozásra fel-szólítsák.

Az igazgatóságot és felügyelőbizottságot választás után alkották és pedig a paritás kedvéért akként, hogy előbbinek 22 tagja és utóbbinak 7 tagja fele-fele részben megoszlik a budapesti és vidéki szakegyesületek irányadó személyiségeiből.

A közgyűlést követő igazgatósági, illetőleg felügyelőbizottsági ülés az igazgatóság elnökévé Schwarz Félixet, társelnökké Mayer Rezsőt, a Vidéki Nyomdatulajdonosok Országos Szövetségének ügyvivő igazgatóját, míg a felügyelő bizottság elnökévé Láng József a V. Ny. O. Sz. elnökét választotta meg. Az igazgatóságba Hoffmann Sándor debreceni nyomdatulajdonost is beválasztották.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetésektelenségeket jelenti: Kis Bernát cipőkereskedő, Budapest, Váci-körut 37, Szabó Sándor Székelyhid, — Klipp Józselné Seps, Lipkovic Testvérek Pécs, Koch Ferenc Moson, Barics L. és Comp Zágráb, Vukelic Leopold fiai Goszpics, Fried Izrael Nagybitse, Naglics Gabriel Fiume, — Blum Armin Nagykároly, Srbjanovic Milán Vukovár, Taborsak Radoszlav Zágráb.

Nemes gyümölcsfa eladás.

A Gróf Degenfeld és Dr. Balkányi urak „Erzsébet” szőlőtelepén kitűnő minőségű gyümölcsfa oltványok kaphatók.
Iroda: Debreczen, Kossuth-u. 32. sz.

Milliók használatjék

köhögés,
rekedtség, katarrhus, elnyálgasodás, görcs és számarhurut ellen

KAISER-főle mell-karamellákat
3 fenyővel.

6050. közz. ig bizonyítvány orvostól és magánorvostól birtosítják a sikert. Rendkívül jó ízű és kellemes Bonbon.

Csomagja 20 és 40 fillér. Doboz 60 fillér

Kapható: M. halovits J., Grósz Nagy Ferencz, Mauthner Alfréd, Kubek Sándor, Steiner Manó, Muraközy László, Harsányi Lajos gy. gyszerészeknél, Jóna és Jóna és Központi drogeriákban. Ujfehértón Trón Gyulánál, Ér-Mihályfalván Mátrai Ákosnál.

A Derecskei Népbank 1911. évi zárószámadata.

VAGYON.		Mérleg számla 1911. december hó 31 én.		TEHER.	
Készpénz	8581.62	Részvénytőke	200000.-		
Váltótárca	773779.29	Takarékbetét	120975.48		
Folyószámlai adósok	4256.78	Visszleszámitolás	443193.-		
Felszerelések (leírás után)	2694.-	Átmeneti kamatok	5497.68		
		Átmeneti tételek	595.98		
		Tiszta nyereség	19049.55		
	789311.69		789311.69		

Ebből jelzáloggal biztosítva K 422,432.-

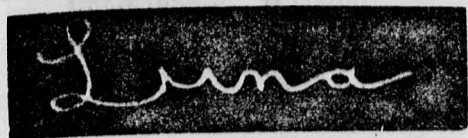
VESZTESÉG. Veszteség- és nyereség számla 1911. december 31-én. NYERESÉG.

Betétkamat	4553.89	Kamatjövdelem	65506.98
Visszleszámitolási kamat	28592.90	Jutalék és egyéb bevételek	35.50
Tiszti és szolgálati	9174.96		
Üzleti költség	1102.67		
Napi díj	618.-		
Házbér	400.-		
Óvásdíj	13.75		
Adó és illeték	1281.11		
Betétkamatadó	455.39		
Leírás a felszerelésekből	300.26		
Tiszta nyereség	19046.65		
	65542.48		65542.48

Biharderecske, 1911. december 31-én.
Aron Dávid, pénztárnok. **Szép Sámuel,** vezérigazgató. **Fischer Ferencz,** főkönyvelő.

AZ IGAGZATÓSÁG:
Gazdig Gyula, **Dr. Grósz Ignác,** **Habókay József,** **Dr. Habókay Béla,** **Lénárt Gábor**
Mezey Lajos, **Trajanovits Antal,** **Weinstein Endre.**

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:
Adler Pál, **Osóré Imre,** **Z. Szabó István,** **Weinberger Sámuel.**

A kézi és szénsavas ásványvizek királya.
Kapható: A fűszerkereskedelmi részv. társ.-nál Debreczenben.

Őfelsége mindennapi itala
a világhírű, legelsőrendűnek **elismert és kitüntetett**

Spaten sör

a „Bika“ és „Angol királynő“ szállodák összes helyiségeiben.
Csak rövid ideig, naponta kimérve és üvegekben kapható.
Gyengeség, idegbaj és emésztési zavarok ellen orvosilag ajánlva.

Donogán és Somossy
DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Szőnyeg áruház

Függönyök, ágy és asztalterítők, utazó táskák, koszi és lépekróczok, Pianelli táskák, linoleum.
Nagy választék! Olcsó árak!

Csomagolt Vasaló szén

darabos és apró faszén, tűzifa aprítva és oliszámra. Valódi porosz kőszén és kovác kőszén legolcsóbb árban házhoz szállítva kapható

Jakobovits Testvéreknél

Hatvan-u. 9. — Telefon 280.

Waggon vételnél kedvezményes ár. ::

Kohn S. Sándor

Hatvan-utca 41.

szobafestő, mázoló és tapétázó.

Elvállal e szakmába vágó minden munkát a legmodernebb kivitelben és legszolidabb árak mellett. Vidékre mintákkal is készséggel szolgál

Tiszta agyagból készült szép és

cserép, fali téglák és legszebb nyersfalazati téglák

csak a

Karczagi agyagiparnál

Karczagon szereshető be.

Meghívó.

A debreceni Kézizálog Kölcsonintézet részvénytársaság IX. évi rendes közgyűlését

1912. január hó 28-án délelőtt 11 órakor Debreczenben, saját helyiségében, Arany János-utca 9 szám alatt tartja meg, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes megválasztása.
2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentésének tárgyalása, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és felmentvény megadása feletti határozat.
3. A szabályszerűen bejelentett önálló indítványok tárgyalása.

Debreczen, 1912. január 11-én.

Az igazgatóság.

JEGYZET. A zárszámadások intézetünkben a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelengyét, fehérneműt és vászonárut

legszebben fest, tisztít, mos és vasal

HRABÉCZY ELSŐ DEBR.

Gőzmosó-, vegytisztító-, ruhafestő R. T.

Széchenyi u. 42. sz. Telefon 323.
Hatvan-utca 11. sz. Telefon 578.
Csapó-utca 30. sz. Telefon 668.
Placz-utca 22. (Glück Edénél.)

Meghívó.

A Derecskei Közgazdasági Bank részvénytársaság I. évi rendes közgyűlését

Derecskén, a község háza nagytermében, 1912. évi január hó 28-án, vasárnap d. e. 11 órakor fogja megtartani, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívjuk.

Derecske, 1912. január 7.

Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés és az 1911. évi zárszámadások bemutatása a nyereség felosztása iránti javaslattal.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Határozathozatal az 1. és 2. pont alatti tárgyakban, nemkülönben az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére adandó felmentvény tárgyában.
4. Alapszabály módosítás.
5. Felügyelő-bizottság választása 3 évre.

Közgyűlésen csak személyesen megjelenő oly részvényes gyakorolhat szavazati jogot, kinek részvénye legkésőbb a közgyűlést megelőző év utolsó napján nevére iratott s a részvénykönyvbe bejegyeztetett. A részvényes írásbeli meghatalmazott által is képviselheteti magát, de a meghatalmazottnak szintén részvényesnek kell lennie. (Alapsz. 17. §)

Szavazásnál minden részvény egy szavazatra jogosít. (Alapsz. 20. §)

KIADÁS. Eredmény. BEVÉTEL.

Betét kamat	10024.53	Váltó kamat	34702.68
Napidíj	1692.—	Kötvény kölcsön kamat	1023.89
Leírás:		Folyószámla kamat	462.24
a) alapítási költségből	589.71	Értékpapír jövedelem	500.—
b) berendezésből	191.35	Egyéb jövedelem	2790.64
	781.06		
Üzleti költség	1164.65		
Fizetés és lakbér	6670.02		
Házbér	750.—		
Adó és illeték	1123.02		
Visszlesz. kamat	5771.41		
Nyereség	11502.76		
	39479.45		39479.45

VAGYON. Mérleg. TEHER.

Készpénz	3167.02	Részvénytőke	150000.—
Berendezés	2700.—	Betét	373990.13
Váltó	671489.31	Visszleszámított váltó	252737.—
Kötvény-kölcsön	11500.—	Átmeneti kamatok	10421.85
Ingatlan	82662.	Nyereség	11502.76
Értékpapír	9807.31		
Különfélék	2668.60		
Folyószámla adósság	11918.26		
Átmeneti kamatok	2739.24		
	798651.74		798651.74

Derecske, 1911. december 31.

Dombi Imre, pénztárnok. Tüdös Antal, vezérigazgató. Dr. Kádár László, ügyv. titkár. Szűcs József, könyvvezető.

IGAZGATÓSÁG.

Uray Gyula, elnök, Zákány Lajos, alelnök, Gy. Békési Sándor, Börcsök Sándor, Katona Sándor, Meisner Sámuel, Nagy Imre, Orbán Sándor, Simonffy Emil bír. tan., Verendi Sándor.

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG.

Bara Mihály, Uirich Jenő, Varga Imre.

Apró hirdetések.

Levelezés.

Fiatal özvegy uri asszony idősebb uri ember tartós barátságát kere i. Leveleket «Meg-édesitem az életét» jellegre a kiadóba irjanak.

Betöltendő.

Egy ügyes kiszolgáló leány pék üzletbe azonnal felvétetik Horgonyinai Batthány-utca 15.

7 éves kis leányom mellé egy német kis-asszony (Bonne) felvétetik 10 forint fizetéssel és teljes ellátással József kir. herceg-u. 21. sz. alatt.

Ügyes, jó bizonyítvánnyal bíró férfi kulcsári vagy ehhez hasonló állást elfogad helyben vagy vidéken. Cim a kiadóhivatalban.

Adás-vétel.

Rum, tea legolcsóbban és a legjobb minőségben beszerezhető Deutsch Lajos fűszerkereskedésében, Piac-utca 38.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Jég kristály tiszta, bármily nagy mennyiségben Dr. Kemény Mór szálló telepén kapható. Értekezni a szálló telepén Diószegi-ut.

Butorok és szőnyegek legolcsóbban kaphatók, havi részletfizetésre is Weisz Gyula asztalos és kárpitosnál, Széchenyi-u. 19. Mindenféle kárpitos munkák felvételnek.

Hiány nincs, mert czipőt, férfi öltönyt, kabátokat, női felöltőt, szőnyeget, női szöveteket, téli kendőket heti és havi részletekre kaphat Weisz és Princz részletáruházában Csapó-utca 27.

Egy szép háromkaru gázosillár teljesen felszerelve eladó Vörösmarti-utca 1. Telefon 211.

Megvételre keresek jókarban levő kézi kocsit készpénzért. Cim a kiadóban adandó le.

Eladó olcsón egy könnyű szürke toható gyermek kocsit Piac-utca 47. szám alatt.

Lakás.

Üzlethelyiség 1912. május 1-re kiadó esetleg lakással együtt is. Miklós-utca 31. szám.

Keresek egy 3 szobás lakást május 1-re. Cim a kiadóba.

Különböleg.

Kosárlonod, gyermek-kocsi raktár Kossuth-utca 25. Javításokat készítünk.

Férfi és női kalapok a legszebben tisztítanak és javítanak Békés Lajos kalapos műhelyében Piac-u. 46. sz. az udvarban.

Kalapos műhelyemben elvállalom kemény és puha kalapok és cilinderek tisztítását, vasalását vagy átalakítását. Jutányos ár mellett kellő szakértelemmel teljesítem. Bárki bizalommal keresheti fel műhelyemet. Beliczay Lajos, Piac-utca 38.

1774—1911. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. járásbírósnak V. 1534/8. 1911. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Kovács József, mint Debreczen sz. kir. város polgármestere részére debreczeni lakostól 160 kor. 20 fillér tőke, ennek az esedékesség napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 139 kor. 65 fillér perköltség erejéig a fizetett összeg betudásával, 1911. évi május hó 5-én bíróság lefoglalt és 720 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok **1912. évi január hó 18-án délelőtti 10 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben Hunyadi-u. 14. sz. alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szűkség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik. Debreczen, 1911. évi decz. hó 24.

Bódogh Zs. bírói kiküldött.

Szülő-oltványok

Szülővesszők és **Gleditschia** (élő kerítésnek alkalmas) **csemeték** beszerzésére legmel. gebben ajánljuk a legjobb hirtévének örvendő

Szücs Sándor fia

szülőtelepét Bihardlószezen.

Ha a saját érdekét tartja szem előtt, úgy ne vegyon addig oltványt vagy vesszőt, míg a feletti czég nagy képes árjegyzékét nem kért; ingyen és bérmentve. Ezen árjegyzék minden szülő birtokost érdekel hasznos tartalmánál fogva

Olcsó ár és pontos kiszolgálás. Számtalan elismerő levél. A tisztelt érdeklődők a telep megtekintésére szívesen láttatnak.

MEGHÍVÓ.

A Leszámitoló és Pénzváltó Bank Részvénytársaság Debreczenben I. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

1912. évi január hó 28. napján d. e. fél 11 órakor az intézet hivatali helyiségében (Piac-u. 19. sz. I. emelet) tartja meg, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívattak.

Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentését, a mérleget és zárszámadásokat az érdekeltek az intézet hivatali helyiségében 1912. január hó 20-tól kezdve megtekinthetik.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a zárszámadásokkal és a nyereség felosztása iránti javaslattal.
2. Határozathozatal az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása tárgyában.
3. Hat felügyelő-bizottsági tag választása 3 évre.

4. Egy igazgatósági tanácsos választása 3 évre.
5. A felügyelő-bizottság díjazásának megállapítása.
6. Indítványok tárgyalása.

Debreczenben, 1912. január hó 12-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Kivonat az alapszabályokból: A közgyűlésen szavazati joggal csak azon részvényes bír, aki részvényeit a társaság pénztáránál, vagy bármelyik debreczeni részvénytársasági pénzügyintézetnél a közgyűlés előtt legalább 3 nappal letétbe helyezte. (Alapszabály 18. §.)

Indítványok csak akkor tárgyalhatók a közgyűlésen, ha azok előzőleg legalább 8 nappal írásban az igazgatósághoz beadattak. (Alapsz. 25. §.)

Mérleg-számla 1911. december 31.

Pénztári készletek	28603	49	Részvénytőke	500000	—
Váltótárca	1429393	91	Takarékbetétek betétkönyvekben és cheque számlákon:		
Értékpapír tárca	30995	—	Betétek takarékkönyvekben	673784.79	
Bankári adóssók	32952	97	Takarékbetéti óvadékok	2800. —	
Adóssók folyószámlában és óvadékkönyvekért	182101	61	Cheque számlákon	76433.06	753017 85
Értékpapír előlegek	60450	78	Visszleszámitolt váltók		442391 —
Felszerelések számlája	14854.39	95	Hitelezők		32517 38
le 10% leírás	1485.44	13368	Adótartások		5000 —
Átmeneti tételek		4984	Átmeneti tételek		17196 36
			Tiszta nyereség		32728 20
	1782850	79		1782850	79

Veszteség-nyereség-számla 1911. évre.

Tiszti fizetések és lakbérek	6909	99	Kamatjövendelmek:		
Irodabér	1950	—	Váltókamat	K 37713.40	
Üzleti költségek	2025	78	Folyószámla kamat és egyéb kamatjövendelmek	9955.66	47669 06
Kamatadók	963	25	Jutalékok és különféle nyereségek		23028 80
Teher kamatok:					
visszleszámitolt váltó kamat	K 9902.73				
takarékbetét kamat és cheque számlák kamatai	9632.47	19535			
Leírások:					
felszerelésekből	K 1485.44	1585			
követelésekből	100. —	—			
Adó	5000	20			
Tiszta nyereség	32728	20			
	70697	86			

Debreczen, 1911. december 31.

Kallós Lajos, főkönyvelő.

Sipos Ferenc, ügyvezető-igazgató.

Czeglédy András, pénztárnok.

Igazgatóság:

Dr. Leitner Adolf, elnök.

Dr. Weisz Bernát, alelnök.

Bárány Mór,

Bleyer Adolf,

Engel Benicz,

Kupferstein Jakab,

Leitner Dezső,

Mandel Zsigmond,

Rosenberg Adolf,

papi Veress Dániel.

Felügyelő-bizottság:

Kondor Kálmán, elnök. Ifj. Csengeri Ignác, Frank Rezső, Fohn Márton, Rosner Gyula, f. ü. b. jegyző. Tolnay Sándor.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.